

ZÁPIS Z ODBORNEJ ROZPRAVY

realizovanej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky
v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského
v Bratislave

APLIKÁCIA ALTERNATÍVNYCH PRÍSTUPOV V JUSTÍCIÍ NA SLOVENSKU II. **časť Mediácia v civilnom práve**

Dňa 22. novembra 2021 sa na virtuálnej pôde Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislava opäť zišli zástupcovia odbornej verejnosti, predovšetkým sudcovia a mediátori, na odbornej rozprave, ktorá sa konala v rámci národného projektu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky **Budovanie a posilnenie alternatívneho riešenia súdnych sporov prostredníctvom mediácie a efektívneho využívania nástrojov restoratívnej justície v Slovenskej republike.**

Predmetom odbornej rozpravy bola diskusia k trom oblastiam - dobrovoľnosti, mlčanlivosti a efektívnemu využívaniu mediácie. Účastníci skonštatovali, že dobrovoľnosť je základný princíp mediácie, ktorý nemôže byť narušený ani v rámci spolupráce mediátorov so súdmi. Odporúčaná mediácia zo strany súdov je veľmi vhodný spôsob, ako motivovať účastníkov súdneho konania, ako nájsť uspokojivé riešenie pre všetky zúčastnené strany. Možnosť nariadenej mediácie všetci mediátori odmietli, avšak sudcovia jej možnosť pripustili. Všetci prítomní sa zhodli, že nariadené by mohlo byť prvé informatívne stretnutie s mediátorom, ktoré zachováva princíp dobrovoľnosti mediácie, ale je efektívnym nástrojom pre odporúčenie mediácie súdom.

Mlčanlivosť a dôvernosť považujú účastníci za nevyhnutné podmienky v rámci procesu mediácie. Postačuje, ak mediátor súd informuje iba o začiatku, priebehu alebo ukončení mediácie. Mediačnú dohodu by mali predkladať súdu účastníci konania, nie mediátor. S minimálnym rozsahom informácií pre súd sa stotožnili všetci diskutujúci, nakoľko aj v prípade, ak sa nedosiahne dohoda, súd má možnosť na pojednávaní zistiť, či strany dospeli aspoň k čiastkovému posunu smerom k riešeniu sporu. Diskutujúci zároveň poukázali na potrebu detailne objasniť význam mlčanlivosti.

Odborná rozprava sa venovala aj otázke, prečo by sudy mali využívať mediáciu.
Sudcovia medzi najväčšie benefity mediácie mediácie považujú :

- Pomoc stranám ukončiť konflikt prijateľnou dohodou pre všetky strany.
- Mediácia učí strany komunikovať a riešiť konflikty vhodnejším spôsobom.
- Dáva stranám priestor – časový aj emocionálny.
- Podporuje vlastné rozhodnutia strán.
- Dohoda v mediácii predstavuje reálne, dlhodobé riešenie.
- Umožňuje stranám vymeniť si názory v bezpečnom prostredí.
- Dohoda je obvykle prijateľnejšia ako súdne rozhodnutie.
- V mediácii je možné spojiť viacero paralelných sporov, čo pri súdnom konaní možné nie je.

Odborná rozprava opäť potvrdila niektoré predpoklady, získané doterajším mapovaním stavu mediácie a priniesla nové témy, ktoré budú základom vypracovanie návrhov k efektívnejšej a pružnejšej aplikácii mediácie v praxi (v kontexte súdneho konania).

Účastníci druhej odbornej rozpravy sa zhodli v nasledovnom:

- NIET POCHYBNOSTÍ O VHODNOSTI MEDIÁCIE V RÁMCI SÚDNYCH KONANÍ
- DÔVERNOSŤ A MLČANLIVOSŤ SÚ ZÁKLADNÉ HODNOTY V MEDIÁCII
- JE POTREBNÉ ZLEPŠOVAŤ INFORMOVANOSŤ VEREJNOSTI O MEDIÁCII
- POSILNIŤ VYUŽITIE MEDIÁCIE EŠTE V ČASE PRED SÚDNYM KONANÍM
- ZACHOVAŤ DOBROVOĽNOSŤ MEDIÁCIE A PODPORIŤ ODPORÚČANIE MEDIÁCIE ZO STRANY SUDCOV ICH EDUKOVANÍM, ČO MEDIÁCIA PONÚKA A V KTORÝCH PRÍPADOCH JE VHODNÁ
- ZVÁŽIŤ MOŽNOSŤ NARIADENIA PRVÉHO INFORMATÍVNEHO STRETNUTIA U MEDIÁTORA S PRESNE NASTAVENÝMI PRAVIDLAMI
- ZACHOVAŤ MLČANLIVOSŤ. NASTAVIŤ ROZSAH INFORMÁCIÍ POTREBNÝCH K SÚDNEMU KONANIU, PREDOVŠETKÝM V RODINNÝCH SPOROCH
- ZVYŠOVAŤ KVALITU MEDIAČNÝCH SLUŽIEB